

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Dariny Ličkovej v právnej veci žalobcu: **E., s.r.o.**, B.T., zastúpeného advokátkou JUDr. M., T.B. proti žalovaným: **1/ V., s.r.o.**, S.B., zastúpeného advokátkou JUDr. V., S.B., **2/ V., s.r.o.**, L.P., **3/ Ing. L.**, **4/ Ing. E.**, obaja bytom S.B., **12/ J., R.**, **13/ P., D.**, **o určenie pravosti pohľadávky vo výške 156 232,71 Eur**, na odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2009, č. k. 8 Cbi 19/2005-382, takto

r o z h o d o l:

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. januára 2009, č. k. 8 Cbi 19/2005-382 sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný 1/ je povinný zaplatiť žalobcovi na účet právnej zástupkyne 70,60 Eur náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e:

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom určil, že pohľadávka žalobcu vo výške 156 232,71 Eur v konkurznom konaní, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 9K 319/00 vo veci úpadcu K., s.r.o. v konkurze, L.P. je po práve s nárokom na oddelené uspokojenie. Žalovaným 1/, 2/, 3/, 4/, 12/ a 13/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne súdny poplatok vo výške 99,58 Eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 171,74 Eur s tým, že zaplatením jedného zo žalovaných povinnosť ostatných žalovaných zaniká.

Súd prvého stupňa rozhodol tak s odôvodnením, že nárok žalobcu o určenie pravosti pohľadávky vo výške 4 706 666,67 Sk, t.j. 156 232,71 Eur s nárokom na oddelené uspokojenie bol dostatočne preukázaný. Tento pozostáva z istiny vo výške 3 949 149,20 Sk, zmluvných úrokov vo výške 417 063,36 Sk a z úrokov z omeškania vo výške 340 454,05 Sk.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobca konkurznou prihláškou doručenu súdu dňa 12. novembra 2001 prihlási pohľadávku vo výške 1 711 300,60 Sk. Predmetná pohľadávka bola na žalobcu postúpená zmluvou o odplatnom postúpení pohľadávok napísanou formou notárskej zápisnice NZ X./2001 dňa 31. mája 2001, uzatvorenou medzi spoločnosťou D., s.r.o. a žalobcom. Na spoločnosť D., s.r.o. bola uvedená pohľadávka postúpená od postupcu P., a.s. B. zmluvou o postúpení pohľadávok z 28. marca 2001, spísanou formou notárskej zápisnice NZ X./2001. Zo zápisnice z prieskumného pojednávania z 8. marca 2005 vyplýva, že žalobca na prieskumnom pojednávaní upravil prihlásený nárok na výšku 4 706 666,66 Sk. V tejto výške žalobca podal aj incidenčnú žalobu. Nepokladal za dôvodnú námietku žalovaných, že súd nemal na túto prihlášku prihliadať. Či súd prihliadol alebo neprihliadol na konkurznú prihlášku je vecou konkurzného súdu a nie súdu, ktorý rozhoduje o incidenčnej žalobe. Správca konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní dňa 8. marca 2005 nárok žalobcu uznal s právom na oddelené uspokojenie. Žalobca včas podal žalobu v zmysle § 23 ods. 1 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní.

Súd mal jednoznačne za preukázané aktívnu legitímáciu žalobcu na podanie žaloby. Oprávnenosť jeho nároku vyplýva z úverovej zmluvy č. X. z 29. januára 1996 v znení dodatkov č. 1-6, uzatvorenej medzi P., a.s. ako veriteľom a S., s.r.o. P. ako dlžníkom, zo zmluvy o prevzatí dlhu z 30. apríla 1998 uzavretej medzi spoločnosťou S., s.r.o. P. ako pôvodným dlžníkom a spoločnosťou V., s.r.o. P. ako novým dlžníkom a P., a.s. B. ako veriteľom, v zmysle ktorej úpadca V., s.r.o. P. prevzal dlh od spoločnosti S., s.r.o. P..

V zmysle osvedčenia o vyhlásení a uznaní dlhu a súhlase dlžníka s exekúciou napísaného formou notárskej zápisnice č. N X./98, NZ X./98 dňa 29. mája 1998 úpadca uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky. Pohľadávka zo zmluvy č. X. z 29. januára 1996 je riadne zabezpečená zmluvou o zriadení záložného práva č. X. z 8. októbra 1998 k nehnuteľnostiam vo vlastníctve úpadcu, zapísaných na liste vlastníctva č. X., katastrálne územie P.. Ďalej oprávnenosť nároku žalobcu vyplýva z úverovej zmluvy č. X. z 13. januára 1997 v znení dodatkov č. 1-8, uzavretej medzi P., a.s. ako veriteľom a spoločnosťou S., s.r.o. ako dlžníkom, zo zmluvy o predaji časti podniku z 1. októbra 1997, uzavretej predávajúcim S., s.r.o a V., s.r.o. P. ako kupujúcim, v zmysle ktorej úpadca prevzal záväzky a pohľadávky spoločnosti S., s.r.o., vyplývajúce z obchodného styku, aj záväzok z vyššie uvedenej úverovej zmluvy. Na základe osvedčenia o vyhlásení a uznaní dlhu a súhlase dlžníka s exekúciou z 29. mája 1998 napísaného formou notárskej zápisnice č. N X./98-1, č. NZ X./98 úpadca uznal svoj dlh, ktorý prevzal v zmysle zmluvy o predaji časti podniku, a to čo do dôvodu a výšky. Pohľadávka zo zmluvy č. X. je zabezpečená zmluvou o zriadení záložného práva č. X. z 8. októbra 1998. Žalovaní oprávnenosť nároku žalobcu ničím nevyvrátili.

O trovách konania krajský súd rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p. a s prihliadnutím na úspešnosť žalobcu v konaní.

Proti tomuto rozhodnutiu podal žalovaný 1/ odvolanie. Namietal, že súd prvého stupňa mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. v spojení s § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.) a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p.).

Žalovaný 1/ namietal, že súd vec prejednal v neprítomnosti právnej zástupkyne napriek ospravedlneniu svojej neúčasti z dôvodu kolízie dvoch pojednávaní toho istého účastníka na dvoch rozdielnych súdoch. K návrhu sa písomne vyjadril, na pojednávaní mohol predložiť a navrhnúť dôkazy, ktorými by vyvrátil tvrdenia žalobcu obsiahnutých v žalobe, že jeho pohľadávka uplatnená v konkurznom konaní nie je preukázaná čo do pravosti, výšky, ani poradia. Súd prvého stupňa tým žalovanému 1/ odňal možnosť konať pred súdom, čo je dôvodom na zrušenie rozsudku a jeho vrátenie na ďalšie konanie.

Žalovaný ďalej namietal, že krajský súd sa nevysporiadal s otázkou, či rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Obo 93/01 zo 14. júna 2001 došlo len k zrušeniu uznesenia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9K 319/00-91 z 21. februára 2001, alebo došlo k zrušeniu konkurzu ako celku, pričom táto skutočnosť môže mať priamy vplyv na okolnosti podania žalobcovej prihlášky. Namietal, že postúpenie pohľadávky, ktorej pravosť je predmetom tohto konania zo spoločnosti D., s.r.o. B. na žalobcu, nebolo úpadcovi zo strany postupcu oznámené a ani zo strany postupníka - žalobcu preukázané, teda žalobca sa voči úpadcovi nenachádzal v pozícii veriteľa. Odvolateľ ďalej uviedol, že vo písomnom vyjadrení z 28. júna 2006 upozorňoval na ďalšie skutočnosti, ktoré poukazujú na množstvo nezákonností, týkajúcich sa začatia konkurzného konania na majetok úpadcu. Poukázal na neplatnosť odstúpenia od úverovej zmluvy zo strany pôvodného veriteľa, od ktorého pohľadávku postupne nadobudla spoločnosť D., s.r.o. a následne časť tejto pohľadávky žalobca. Návrh na vyslovenie neplatnosti tohto právneho úkonu podal štatutárny zástupca V., s.r.o., P.. Uvedenými skutočnosťami sa súd prvého stupňa takisto nezaoberal. Žalovaný 1/ preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že v konaní bolo od podania žaloby (17. marca 2005) vytýčených niekoľko pojednávaní, ktorých sa však žalovaní 1/ až 4/ nikdy nezúčastnili. Súd niekoľkokrát odročil na žiadosti žalovaného 1/ pojednávania. Žalovaný 1/, ani jeho právna zástupkyňa možnosť, resp. právo zúčastniť sa prejednávania veci na vytýčených pojednávaniach nevyužili. Keďže v tejto veci nešlo o prvé, ani o druhé pojednávanie a právna zástupkyňa žalovaného 1/ v dostatočnom časovom predstihu vedela o kolízii termínov na pojednávania, mohla si objektívne zabezpečiť adekvátnu náhradu za seba na niektorom z kolidujúcich pojednávaní. Preto má za to, že nebola žalovanému 1/ v konaní odňatá možnosť konať pred súdom. Súčasne žalobca poukázal na svoje právo a právo ostatných účastníkov konania, aby ich vec bola prejednaná bez zbytočných prietahov.

Ďalej k odvolacím dôvodom uviedol, že krajský súd po tom, ako odvolací súd zrušil prvé uznesenie krajského súdu o vyhlásení konkurzu, opätovne vyhlásil konkurz uznesením zo 17. septembra 2001, ktoré rozhodnutie bolo odvolacím súdom uznesením z 20. decembra 2001 potvrdené. Žalobca prihlásil pohľadávku do konkurzu prihláškou zo 7. novembra 2001, teda po vyhlásení konkurzu v zmysle výzvy súdu obsiahnutej v uznesení o vyhlásení

konkurzu, a to do 60 dní od vyhlásenia konkurzu zo 17. septembra 2001. Teda nie od právoplatnosti uznesenia o vyhlásení konkurzu, ale od vyhlásenia konkurzu. Podotkol, že uznesenia vydané súdom sú vykonateľné doručením v zmysle § 171 ods. 2 O.s.p. a že účinky vyhlásenia konkurzu nastávajú dňom vyhlásenia konkurzu, bez ohľadu na právoplatnosť uznesenia o jeho vyhlásení. Preto v tejto časti námietku žalovaného 1/ nepokladal za dôvodnú.

K otázke neinformovania žalovaného 1/ o postúpení pohľadávky poukázal na ustanovenie § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka s tým, že oznámenie postúpenia pohľadávky dlžníkovi nezbavuje dlžníka povinnosti plniť, ani nespôsobuje neplatnosť postúpenia pohľadávky. Nakoľko žalobca preukázal postúpenie pohľadávky, na základe ktorého pohľadávku nadobudol zmluvou o postúpení pohľadávky predloženou súdu aj spolu s konkurznou prihláškou, bolo postúpenie pohľadávky riadne preukázané. Aj v prípade, ak by nebolo postúpenie pohľadávky oznámené dlžníkovi, postúpenie bolo preukázané zmluvou o postúpení pohľadávky, na základe čoho bol žalobca už v čase prihlásenia pohľadávky v konkurze v pozícii veriteľa. Pôvodný veriteľ P., a.s. B. úpadcu informovala listom z 10. júla 2001, že voči nemu neeviduje žiadne pohľadávky, lebo tieto postúpila na tretí subjekt. Platnosť alebo neplatnosť odstúpenia od úverovej zmluvy nemá a nemôže mať vplyv na výšku pohľadávky, ani na jej právny dôvod a už vôbec na existenciu zabezpečenia pohľadávky. Aj keď veriteľ - banka od úverovej zmluvy odstúpi, nemení to nič na tom, že peňažné prostriedky boli dlžníkovi poskytnuté a dlh vznikol plnením na základe úverovej zmluvy. Splnenie povinnosti, ktorá vznikla z tejto zmluvy, je zabezpečené záložným právom. Vychádzajúc z uvedeného záväzok dlžníka vrátiť poskytnuté prostriedky nezanikol a nezanikol ani záväzok zo záložného práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ nie je dôvodné.

Odvolateľ v odvolaní predovšetkým namietal procesné pochybenie súdu prvého stupňa v tom, že tento vec prejednal bez jeho účasti a vo veci rozhodol. Je nepochybné, že procesný predpis zaručuje účastníkom konania právo zúčastniť sa pojednávania a uplatňovať svoj vplyv na priebeh a výsledok konania. Aby mohol účastník a jeho zástupca reálne využiť procesné práva, ktoré mu dáva procesný predpis, musí mať osobné, resp. zdravotné záležitosti zariadené tak, aby sa mohol pojednávania zúčastniť. Podľa obsahu spisu

súd prvého stupňa v konaní predvolal účastníkov na pojednávanie veci šesťkrát (29.11.2006, 10.1.2007, 14.2.2007, 4.4.2007, 23.5.2007, 28.1.2009), na ktoré sa právna zástupkyňa žalovaného 1/ nedostavila. Svoju neúčast' ospravedlnila dva razy z dôvodu práceneschopnosti (vtedy súd odročil pojednávanie) a trikrát z dôvodu kolízie termínov pojednávania. Svoje spoločné písomné vyjadrenie k žalobe žalovaný 1/ spolu s ostatnými žalovanými predložil 28. júna 2006. Z uvedeného vyplýva, že žalovaný 1/ a jeho právna zástupkyňa mali viacero možností zúčastniť sa pojednávania, mali príležitosti využiť všetky procesné prostriedky na dosiahnutie priaznivejšieho výsledku konania. Tieto procesné možnosti obrany svojho práva žalovaný 1/ nevyužil. Kolízia termínov pojednávania, uvedená ako dôvod neúčasti žalovaným 1/, nie je akceptovateľným dôvodom na odročenie pojednávania v zmysle § 101 ods. 2 druhej vety O.s.p. Naviac žalovaný 1/ v podpísanom splnomocnení na zastupovanie advokátky z 26. novembra 2006 (č. 1. 155) súhlasil, aby ustanovila za seba zástupcu s možnosťou konať samostatne. Preto ak súd prvého stupňa vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti právneho zástupcu žalovaného 1/ v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. s prihliadnutím na obsah spisu a doposiaľ vykonané dôkazy, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. V predmetnom konaní preto nedošlo v odvolaní k vytýkanej procesnej chybe.

Žalobca predmetnou žalobou, ktorá došla súdu prvého stupňa 7. októbra 2004 sa domáhal určenia svojho práva podľa § 23 ods. 2 zákona o konkurze a vyrovnaní, že peňažná pohľadávka vo výške 936 663 Sk, prihlásená do konkurzného konania, je voči úpadcovi po práve, a to z dôvodu, že žalovaní ako veritelia popreli prihlásenú pohľadávku na prieskumnom pojednávaní konanom 8. marca 2005.

Odvolací súd s prihliadnutím na odvolacie dôvody z obsahu spisu zistil, že Krajský súd v konkurznom konaní 9K 319/00 uznesením zo 17. septembra 2001 opätovne vyhlásil konkurz na majetok úpadcu V., s.r.o., P. po predchádzajúcom zrušení konkurzu odvolacím súdom (6 Obo 93/01). Rozhodnutie o vyhlásení konkurzu je právoplatné. Žalobca na základe včas prihlásenej pohľadávky v konkurznom konaní sa stal veriteľom úpadcu, pričom správca konkurznej podstaty na prieskumnom pojednávaní prihlásenú pohľadávku uznal v upravenom rozsahu za dôvodnú.

Ďalej odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa sa v dostatočnom rozsahu zaoberal otázkou vlastníctva pohľadávky prihlásenej v konkurznom konaní žalobcom. Žalobca je vlastníkom prihlásenej pohľadávky a z dôvodu jej prihlásenia v konkurznom konaní je

veriteľom úpadcu. Preto je irelevantná námietka žalovaného 1/, že postúpenie prihlásenej pohľadávky nebolo úpadcovi oznámené a že táto skutočnosť nebola žalobcom ani v konaní preukázaná.

K tejto námietke odvolací súd poukazuje na ustanovenie § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zákon síce ukladá pôvodnému veriteľovi povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi, že došlo k postúpeniu pohľadávky, ale kým postupca túto informačnú povinnosť nesplnil, dlžník môže svoj dlh splniť postupcovi a dosiahnuť tak zánik záväzku. V prejednávanej veci rozhodujúcou skutočnosťou pre to, aby postupník (žalobca) sa stal veriteľom úpadcu, je včasné prihlásenie pohľadávky v konkurznom konaní, čo sa stalo.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu v predmetnej prejednávanej veci v incidenčnom konaní sú irelevantné ďalšie námietky odvolateľa, týkajúce sa jeho „upozornovania o nezákonnosti týkajúceho sa začatia konkurzného konania“, vedeného na majetok úpadcu V., s.r.o., P.. Rovnako v predmetnom spore nie je rozhodné, či a z akého dôvodu došlo k odstúpeniu zo strany pôvodného veriteľa P., a.s. B. od úverovej zmluvy. Rozhodujúcou skutočnosťou je prevzatie dlhu úpadcom z úverovej zmluvy, nesplatenie dlhu dlžníkom v dohodnutej lehote a vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka. Týmto vyhlásením aj v prípadnej neplatnosti odstúpenia od úverovej zmluvy pôvodným veriteľom sa nesplatené záväzky z takejto zmluvy stávajú splatnými (§ 14 ods. 1 písm. g/ Zákona o konkurze a vyrovnaní). Naviac záväzok ručiteľov, ktorí úverovú zmluvu zabezpečili záložným právom v prospech veriteľa, zostáva nezmenený.

Ak súd prvého stupňa napadnutým rozhodnutím vyhovel žalobe a určil, že pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní vo výške 156 232,71 Eur je po práve a s nárokom na oddelené uspokojenie, tak takéto rozhodnutie je vecne správne. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, a preto podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. mu patrí náhrada trov odvolacieho konania. Žalobca v odvolacom konaní žiadal priznať náhradu trov odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu 53,49 Eur, 19% DPH v sume 10,16 Eur a 6,95 Eur paušálnu náhradu hotových výdavkov, ktorú náhradu v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení platnom od 1.1.2009 odvolací súd priznal ako dôvodnú a účelne vynaloženú.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 18. júna 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.